

Kirjallinen kysymys 69

Matti Väistö /kesk: Valtimon työllistämiskokeilua koskevan esityksen antamisesta

Eduskunnan Puhemiehelle

Valtimon Sivakkavaaran kylän työllistämiskokeilu on saanut vaikean työttömyysalueen kansalaisilta laajasti tukea. Kansalaispalkkatyypinen hanke on nähty perusteltuna ja kiireellisenä paikallisena hankkeena. Työministeriössä kokeiluhanke kuitenkin ensi alkuun tyrmättiin. Hylkäyspäätöstä perusteltiin sillä, että se vaarantaisi kansalaisten tasa-arvoista kohtelua.

Sittemmin työministeri Liisa Jaakonsaari on lehtihaastattelussa ilmoittanut, että hän aikoo tutkituttaa työllistämiskokeiluhankkeen eduskunnan perustuslakivaliokunnalla. Käytännössä ministerin ilmoitus tarkoittaa kokeilua koskevan hallituksen esityksen antamista eduskunnalle. Tämän jälkeen perustuslakivaliokunta voi tutkia kokeiluesityksen ja antaa siitä eduskunnalle säätämisyjärjestystä koskevan lausuntonsa.

Ministeri Jaakonsaaren lausunto on Pohjois-Karjalassa ja etenkin Valtimolla otettu myönteisesti vastaan.

Nyt maakunnassa odotetaan Sivakan työllistämiskokeilua koskevan hallituksen esityksen antamista. Lähtökohta asian etenemiselle on sinänsä suotuista, sillä hankkeella on laaja tuki ja se on hyvin valmisteltu.

Edellä olevan perusteella ja valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momenttiin viitaten esitän kunnioittavasti valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Milloin ja minkä sisältöisenä Hallitus aikoo antaa Valtimon Sivakkavaaran työllistämiskokeilua koskevan hallituksen esityksen eduskunnalle, ja

aikooko Hallitus samassa yhteydessä käynnistää myös muita vastaavanlaisia määräaikaaisia ja kansalaispalkkatyypisiä työllistämiskokeiluja?

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 1998

Matti Väistö /kesk

Eduskunnan Puhemiehelle

Valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa Te, Rouva Puhemies, olette toimittanut valtioneuvoston asianomaiselle jäsenelle kansanedustaja Matti Väistön näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen n:o 69:

Milloin ja minkä sisältöisenä Hallitus aikoo antaa Valtimon Sivakkavaaran työllistämiskokeilua koskevan hallituksen esityksen eduskunnalle, ja

aikooko Hallitus samassa yhteydessä käynnistää myös muita vastaavanlaisia määräaikaista ja kansalaispalkkatyyppisiä työllistämiskokeiluja?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Pidän edelleen Valtimon Sivakkavaaran työllistämiskokeilulle asetettuja tavoitteita elävän maaseudun ja sen kulttuurikylien säilyttämiseksi erittäin arvokkaina. Työvoimapolitiittisen järjestelmän toimivuuden ja vaikuttavuuden kannalta on myös tärkeää, että vaikean työttömyysalueen työllisyyden parantamista tuetaan erityistoimenpitein.

Koska alueellisesti rajatun kansalaispalkkakokeilun piirissä oleva henkilö saisi muun muassa ansiosidonnaista päivärahaa eri perustein kuin kokeilun alueen ulkopuolella asuva työnhakija, ei aloitteeseen liittyvässä keskustelussa voida kuitenkaan sivuuttaa kysymystä kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteesta, joka kuuluu Suomen Hallitusmuodossa säänneltyihin kansalaisten perusoikeuksiin.

Aloitteessa on myös esitetty työmarkkinatukilain odotusaikaa koskevia säännöksiä muutettavaksi siten, että kokeilun ja tuen piiriin ilmoittau-

tumiseen oikeutettu olisi, ilman viiden kuukauden odotusaikaa, jokainen ko. kylissä vakinaisesti asuva tai sinne kokeilun aikana asumaan muuttava täysi-ikäinen työtön, vaikka hän ei ennen kokeilun aloittamista olisi ollut työtön työnhakija.

Myös tätä aloitteeseen liittyvää ehdotusta on tarkasteltava laajemmasta näkökulmasta, kansalaisten perusoikeuksien kannalta eli miten ehdotetunlainen rajattu kokeilu soveltuu nykyiseen yhteiskuntajärjestelmäämme, johon kiinteästi liittyy periaate siitä, että työttömyysturvaa koskeva lainsäädäntömme on voimassa kaikkia kansalaisia koskevana samansisältöisenä asuinpaikasta riippumatta.

Perusoikeuksien käyttämisestä säädetään lailla. Tämä perusoikeuskysymyksissä tärkeä lailla säätämisen vaatimus ulottuu myös yhdenvertaisuusperiaatteeseen. Kysymyksen perusteluissa viitatussa lehtihaastattelussa olen tarkoittanut sitä, että jos eduskunnassa tehdään lakialoite alueellisesti rajatun työllistämiskokeilun käynnistämisestä, pidän tärkeänä asian viemistä eduskunnan perustuslakivaliokuntaan, joka lakiehdotusten osalta antaa kannanottonsa valtiosääntöoikeudellisista kysymyksistä ja siten myös lakien säätämisyjärjestyksestä.

Vuoden 1998 alusta voimaan tulleen työvoimapolitiikan uudistuksen tavoitteena on tehostaa työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikuttavuutta koko valtakunnan alueella. Vuoden alusta käyttöön otettujen yhdistelmätuen ja työllisyyspolitiittisen projektituen avulla on tarkoitus aktivoida ja edistää etenkin paikallistasolla toteutettavia projekteja ja tätä kautta estää syrjäytymiskehitystä myös vaikeilla työttömyysalueilla.

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 1998

Työministeri *Liisa Jaakonsaari*

Till Riksdagens Talman

I det syfte 37 § 1 mom. riksdagsordningen anger har Ni, Fru Talman, till vederbörande medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsledamot Matti Väistö undertecknade spörsmål nr 69:

När kommer Regeringen att förelägga riksdagen en proposition som gäller sysselsättningsförsöket i Sivakkavaara i Valtimo kommun och hurudant innehåll kommer den att ha, samt

ämnar Regeringen att i samband med detta också sätta i gång andra motsvarande tidsbundna sysselsättningsförsök som har karaktären av medborgarlön?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

Jag anser fortfarande att de mål som ställts för sysselsättningsförsöket i Sivakkavaara i Valtimo kommun är synnerligen värdefulla med tanke på bevarandet av en levande landsbygd och dess kulturbyar. För att det arbetskraftspolitiska systemet skall fungera och ha avsedd effekt är det viktigt att sysselsättningen i detta område med svår arbetslöshet stöds genom specialåtgärder.

Eftersom en person som omfattas av ett regionalt begränsat försök med medborgarlön bland annat skulle få inkomstrelaterad dagpenning på andra grunder än en arbetssökande som bor utanför försöksområdet, kan man i debatten om denna motion dock inte förbigå frågan som gäller principen om lika behandling av medborgarna, som är en av de grundläggande rättigheterna enligt Regeringsformen i Finland.

I motionen föreslås också att de väntetider som avses i lagen om arbetsmarknadsstöd skall

ändras så att varje myndig arbetslös person som är varaktigt bosatt i eller som under försöket flyttat till de byar som försöket gäller skulle ha rätt att, utan någon väntetid på fem månader, anmäla sig till försöket och bli omfattad av stöd, även om han inte hade varit arbetslös arbetssökande innan försöket började.

Också detta förslag som anknyter till motionen bör betraktas ur ett vidare perspektiv, medborgarnas grundläggande rättigheter, dvs. hur det föreslagna begränsade försöket lämpar sig för vårt nuvarande samhällssystem som är intimt förknippat med principen att vår lagstiftning om utkomstskydd för arbetslösa skall på samma sätt gälla alla medborgare oavsett boningsort.

Om utövning av grundläggande rättigheter bestäms genom lag. Detta med avseende på de medborgerliga fri- och rättigheterna så viktiga krav om bestämmande genom lag omfattar även likställighetsprincipen. I den tidningsintervju till vilken det hänvisas i spörsmålets motivering har jag avsett att, om det i riksdagen väcks en lagmotion som gäller inledande av ett regionalt begränsat sysselsättningsförsök, anser jag det viktigt att ärendet förs till riksdagens grundlagsutskott, som i fråga om lagmotioner ger sitt ställningstagande i författningsrättsliga frågor och därigenom också om lagstiftningsordning.

Syftet med den arbetskraftspolitiska reformen som trädde i kraft i början av 1998 är att intensifiera de arbetskraftspolitiska åtgärdernas effekter i hela rikets område. Med hjälp av sammansatt stöd och sysselsättningspolitiskt projektstöd vilka togs i bruk i början av året har man för avsikt att aktivera och främja i synnerhet sådana projekt som verkställs på lokalnivå, vilket därigenom också förebygger utslagningsutveckling i områden med svår arbetslöshet.

Helsingfors den 12 mars 1998

Arbetsminister *Liisa Jaakonsaari*

